

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА КАДАСТРУ

СПИВАК АНАСТАСІЯ СЕРГІЇВНА _____

**Формування меж та організація території земель
лісогосподарського призначення**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»**

Керівник: ст. вик. Смоленська Л.І.

Консультант: проф. Михайлюк В.І.

Рецензент: Михальчук Л.С.

ОДЕСА – 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інженерно-економічний
Кафедра землеустрою та кадастру
Освітній рівень другий (магістерський)
Освітня програма «Геодезія та землеустрій»
Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____

Проф. Михайлюк В.І.

“ _____ ” _____ 201__ р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

СПІВАК АНАСТАСІЇ СЕРГІЇВНИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

- 1. Тема роботи:** Формування меж та організація території земель лісогосподарського призначення
Керівник роботи: ст.вик. Смоленська Лідія Іванівна, затверджена наказом вищого навчального закладу від _____ № _____
- 2. Строк подання здобувачем роботи** _____
- 3. Вихідні дані до роботи:** матеріали з Державного фонду документації із землеустрою; відомості з Державного земельного кадастру; графічні матеріали лісовпорядкування 2013р.; відомості з державної статистичної звітності; планово-картографічні матеріали, ортофотоплани масштабу 1:5000 матеріали, що посвідчують право на земельні ділянки
- 4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):** Вступ. 1. Теоретико-методичні основи формування земель лісогосподарського призначення. 2. Характеристик існуючого використання земель лісогосподарського призначення на території Саратського району. 3. Структура і зміст проектів формування меж земель лісогосподарського призначення. 4. Пропозиції щодо порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів. Висновки. Список використаної літератури.
- 5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):** 1. Робочий інвентаризаційний план. 2. Зведений інвентаризаційний план.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Оформлення графічних матеріалів			

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Видача завдання на кваліфікаційну роботу. Пошук необхідної літератури для написання кваліфікаційної роботи. Написання розділу: Теоретико-методичні основи формування земель лісогосподарського призначення.		
2.	Збір матеріалів по об'єкту дослідження. Написання розділу «Характеристик існуючого використання земель лісогосподарського призначення на території Саратського району» .		
3.	Розділ «Структура і зміст проектів формування меж земель лісогосподарського призначення».		
4.	Висновки. Список використаної літератури.		
5.	Чистове оформлення кваліфікаційної роботи. Перед захист магістерської роботи на кафедрі		

Здобувач _____

А.С.Співак

Керівник роботи _____

Л.І.Смоленська

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	
1.1. Нормативно-правове забезпечення використання земель лісогосподарського призначення.....	
1.2. Дослідження робіт з формування меж земель лісогосподарського призначення	
РОЗДІЛ 2.ХАРАКТЕРИСТИКА ІСНУЮЧОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ САРАТСЬКОГО РАЙОНУ	
2.1. Природно-кліматичні умови території земель лісогосподарського призначення	
2.2. Інвентаризація земель лісогосподарського призначення на території Саратського району Одеської області.....	
РОЗДІЛ 3.СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОЕКТІВ ФОРМУВАННЯ МЕЖ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	
РОЗДІЛ 4.Пропозиції щодо порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	

РЕФЕРАТ

Тема кваліфікаційної роботи – «Формування меж та організація території земель лісогосподарського призначення»

Кваліфікаційна робота містить ____сторінки, ____таблиць, ____ додатка.

При написанні кваліфікаційної роботи використано____ джерел наукової та методичної літератури, законодавчі і нормативні акти України.

Текстова частина кваліфікаційної роботи включає вступ та ____ розділи. Кваліфікаційна робота завершується висновками, списком використаної літератури та додатками.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є земельні ресурси лісогосподарського призначення на території Саратського району Одеської області.

Ключовими словосполученнями даної роботи є: *ліси, особливості управління, земельні ділянки лісогосподарського призначення, процедура відведення.*

Метою кваліфікаційної роботи є вирішення питань щодо формування меж та організація території земель лісогосподарського призначення.

ВСТУП

Лісогосподарський комплекс України як багатофункціональна, територіально-галузева структура по відтворенню лісів, збереженню їх від пожеж, шкідників і хвороб, забезпеченню потреб національної економіки лісосировинними ресурсами потребує докорінних змін у системі управління відповідно до вимог сучасної економічної ситуації, розробки нових концепцій його подальшого розвитку.

Слід зазначити, що лісове господарство належить до складних галузей народного господарства і забезпечує значний вплив на розвиток національної економіки України.

Лісогосподарський комплекс, як цілісна система і підсистема національної економіки України, спрямований на забезпечення трьох груп завдань: забезпечення соціальних функцій відтворення, збереження і примноження лісів і лісових земель України як природних ресурсів - її національного багатства; здійснення виробничо-господарських функцій з метою раціонального використання лісосировинних ресурсів, виробництва промислової продукції, товарів народного споживання, надання послуг населенню; забезпечення екологічної функції лісів та лісових ресурсів, підвищення ґрунтозахисних, водоохоронних функцій та пом'якшення змін клімату.

В цих умовах важливого значення набувають питання ефективного та раціонального використання лісових та інших природних ресурсів у лісогосподарському виробництві. Враховуючи потужний потенціал лісової галузі України, можна стверджувати, що земельний та лісовий ресурсний потенціал нашої держави має забезпечити Україні не лише вихід з економічної кризи, а й повноцінний економічний розвиток та високий рівень добробуту її громадян.

Метою кваліфікаційної роботи є розкриття сутності правового регулювання використання лісових ресурсів у процесі здійснення

лісогосподарської діяльності, формування меж та організація території земель лісогосподарського призначення.

Об'єктом дослідження виступають суспільні відносини у сфері здійснення лісогосподарської діяльності в Україні.

Предметом дослідження є правове регулювання використання лісових ресурсів у лісовому господарстві України.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1.1. Нормативно-правове забезпечення використання земель лісогосподарського призначення

Ліси України є її національним багатством і за своїм призначенням та місцезросташуванням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції та є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах[2].

До земель лісогосподарського призначення належать лісові землі, на яких розташовані лісові ділянки, та нелісові землі, зайняті сільськогосподарськими угіддями, водами й болотами, спорудами, комунікаціями, малопродуктивними землями тощо, які надані в установленому порядку та використовуються для потреб лісового господарства. До земель лісогосподарського призначення не належать землі, на яких розташовані полезахисні лісові смуги[2].

Відповідно до ст. 13 Конституції України земля та інші природні ресурси є об'єктами права власності Українського народу. Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону [1].

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначає правові, економічні та соціальні основи організації охорони навколишнього природного середовища в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь [7].

Лісовим кодексом України визначається, зокрема, поняття лісу, як екосистеми, у якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним

світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище[2].

Ліси можуть перебувати в державній, комунальній та приватній власності. Суб'єктами права власності на ліси є держава, територіальні громади, громадяни та юридичні особи[2].

Право користування лісами здійснюється в порядку постійного та тимчасового користування лісами. У постійне користування ліси на землях державної власності для ведення лісового господарства без встановлення строку надаються спеціалізованим державним лісгосподарським підприємствам[2].

Основним завданням державного регулювання та управління у сфері лісових відносин є забезпечення ефективної охорони, належного захисту, раціонального використання та відтворення лісів[2].

Окремою главою визначено відповідальність за порушення лісового законодавства. Так, згідно із лісовим кодексом України порушення лісового законодавства тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність. Відповідальність за порушення лісового законодавства несуть особи, винні зокрема у:

- незаконному вирубуванні та пошкодженні дерев і чагарників;
- знищенні або пошкодженні лісу внаслідок підпалу або недбалого поводження з вогнем;
- знищенні або пошкодженні лісу внаслідок його забруднення хімічними та радіоактивними речовинами;
- засміченні лісів побутовими і промисловими відходами;
- порушенні строків лісовідновлення;
- знищенні або пошкодженні лісових культур, сіянців або саджанців у лісових розсадниках і на плантаціях;

- порушенні правил зберігання, транспортування та застосування засобів захисту лісу;
- розкорчовуванні лісових ділянок і використанні їх не за призначенням;
- самовільній заготівлі сіна та випасанні худоби на лісових ділянках;
- порушенні правил заготівлі лісової підстилки, лікарських рослин, дикорослих плодів, горіхів, грибів, ягід тощо;
- заготівлі лісових ресурсів способами, що негативно впливають на стан і відтворення лісів;
- порушенні порядку заготівлі та вивезення деревини, заготівлі живиці і використання інших лісових ресурсів та інших правопорушеннях.

Законом може бути встановлено відповідальність і за інші порушення лісового законодавства[2].

Згідно із Кримінальним кодексом України незаконна порубка дерев і чагарників у лісах, захисних та інших лісових насадженнях, що заподіяло істотну шкоду, а також вчинення таких дій у заповідниках або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, або в інших особливо охоронюваних лісах карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією незаконно добутого [6].

Кодекс України про адміністративні правопорушення встановлює адміністративну відповідальність за порушення лісового законодавства.

Така відповідальність передбачена, зокрема за незаконне використання земель державного лісового фонду, порушення встановленого порядку використання лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини, заготівлі живиці, незаконну порубку, пошкодження та знищення лісових культур і молодняка та інші правопорушення[5].

Указ Президента України «Про заходи щодо посилення державного контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів» спрямований на підвищення ефективності державного управління та контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів, забезпечення створення умов для подальшого розвитку лісового господарства [57].

Природоохоронний аспект діяльності Президента України відображено і в його указах, якими затверджуються положення про міністерства й інші центральні органи виконавчої влади. Зокрема Указом Президента України від затверджено Положення про Державне агентство лісових ресурсів України. Серед основних завдань Держлісагентства України зокрема значаться:

- внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства та її реалізація;
- здійснення державного управління в галузі ведення лісового і мисливського господарства, а також державного контролю за додержанням законодавства з ведення лісового господарства;
- здійснення державного управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду в лісах підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління;
- організація ведення лісовпорядкування та мисливського впорядкування, а також інші питання, визначені цим положенням[18].

Урядом України прийнято ряд нормативно-правових актів у сфері охорони лісів. Це постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів». Вказані правила визначають основні вимоги до здійснення лісогосподарських заходів, спрямованих на підвищення стійкості та продуктивності деревостанів, збереження біорізноманіття лісів, їх оздоровлення і посилення захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших функцій шляхом проведення рубок формування і оздоровлення лісів[58].

Порядок спеціального використання лісових ресурсів визначає умови і механізм спеціального використання лісових ресурсів – заготівлі деревини під час проведення рубок головного користування, другорядних лісових матеріалів, побічних лісових користувань та використання корисних властивостей лісів[59].

Наказом Державного комітету лісового господарства України затверджені «Правила рубок головного користування», які встановлюють норми і вимоги до заготівлі деревини під час спеціального використання лісових ресурсів у порядку рубок головного користування[60].

Особливостями правового режиму земельних ділянок лісогосподарського призначення, що зазнали радіоактивного забруднення, є те, що Законом України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» передбачено існування чотирьох зон з особливим правовим режимом (відчуження, безумовного (обов'язкового) відселення, гарантованого добровільного відселення, посиленого радіоекологічного контролю) [12].

Відповідно до закону України «Про тваринний світ» охорона тваринного світу забезпечується шляхом: охорони середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин; формування екологічної мережі, створення державних заповідників, заказників і визначення інших природних територій та об'єктів, що підлягають особливій охороні [8].

Законом України «Про оцінку земель» визначено види оцінки земель які враховуються при визначенні втрат лісогосподарського виробництва і є основою при проведенні нормативної грошової оцінки земельних ділянок, аналізі ефективності використання земель порівняно з іншими природними ресурсами [9].

Порядок охорони, захисту, використання та відтворення лісів на землях природно-заповідного фонду визначається відповідно до закону України «Про природно-заповідний фонд України». Спеціальне

використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Проведення рубок формування і оздоровлення лісів, інших видів рубок здійснюється в межах затверджених планів та на підставі рішень науково-технічних рад установ природно-заповідного фонду згідно з лімітом на використання природних ресурсів на підставі дозволів. Відповідно до статті 11 уповноваженим органам державного управління в галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища [10].

Законом України «Про екологічну мережу України» визначено, що до складових структурних елементів екомережі включаються: території та об'єкти природно-заповідного фонду, землі лісового фонду. Державне управління у сфері формування, збереження та використання екомережі здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, інші центральні органи виконавчої влади, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом [11].

Державний лісовий кадастр на території України ведеться з метою ефективної організації охорони і захисту лісів, раціонального використання лісового фонду України, відтворення лісів, здійснення систематичного контролю за якісними і кількісними змінами лісів. Державний лісовий кадастр ведеться на основі державного земельного кадастру і призначений для забезпечення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, заінтересованих підприємств, установ, організацій і

громадян достовірною та об'єктивною інформацією щодо природного, господарського стану та правового режиму використання лісового фонду України[2].

Для удосконалення законодавства в сфері захисту лісів потрібні системний перегляд і зміни до лісового законодавства відповідно до вимог сьогодення, удосконалення системи управління лісовим сектором, а також підвищення статусу службовців органів лісового господарства.

1.2. Дослідження робіт з формування меж земель лісогосподарського призначення

Невід'ємною складовою системи державного земельного кадастру є землеустрій земель лісогосподарського призначення, який повинен здійснюватися комплексно з реалізацією таких функцій державного і самоврядного регулювання земельних відносин, як планування територій, ведення державного земельного кадастру та реєстрації прав на землю.

Розроблення проектів землеустрою щодо формування територій земель лісогосподарського призначення є основою проведення лісовпорядних робіт.

Ефективне функціонування кадастру земель лісогосподарського призначення на основі поєднання робіт із землеустрою і лісовпорядкування надасть можливість правильного формування взаємозв'язків та обміну інформацією між Держгеокадастром України та Держлісагентством України.

Важливим джерелом отримання інформації щодо планування, моніторингу та контролю за використанням та охороною лісових земель є проведення інвентаризації земель. Інвентаризації земель передбачає встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їхніх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для

ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі ефективних управлінських рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Проведення інвентаризації земель забезпечить найефективніше використання земель лісогосподарського призначення.

Для проведення інвентаризації земель в межах всієї України необхідно сформулювати єдині методичні підходи та розробити порядок виконання відповідних робіт.

З прийняттям Закону України «Про Державний земельний кадастр» постала нагальна потреба у формуванні єдиної державної геоінформаційної системи відомостей про землі, розташовані в межах державного кордону України, їх цільового призначення, обмежень у їх використанні, а також даних про кількісну і якісну характеристику земель, оцінку земель, про розподіл земельних ділянок між власниками і користувачами. Отримання цієї інформації є можливим через проведення інвентаризації земель[36].

Виконання робіт з інвентаризації земель, порядок їх проведення регулюються Земельним кодексом України, Законами України «Про землеустрій», «Про Державний земельний кадастр» а також спеціальною постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 05.06.2019 № 476-2019-п [39].

Підставою для проведення робіт з інвентаризації земель є рішення відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування щодо виконання відповідних робіт, договори, укладені між юридичними чи фізичними особами та розробниками документації із землеустрою, судові рішення.

Замовниками технічної документації можуть бути органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, землевласники та

землекористувачі. Виконавцями технічної документації — юридичні особи, що володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням, та у складі яких працює за основним місцем роботи не менше двох сертифікованих інженерів-землевпорядників, які є відповідальними за якість робіт із землеустрою; або фізичні особи-підприємці, які володіють необхідним технічним і технологічним забезпеченням та є сертифікованими інженерами-землевпорядниками, відповідальними за якість робіт із землеустрою.

Технічне завдання на проведення робіт з інвентаризації земель видається замовником та погоджується виконавцем і включає: підставу для проведення робіт, мету робіт, коротку характеристику об'єкта, вихідні дані для проведення робіт, вимоги до розроблення технічної документації, очікувані результати та порядок реалізації робіт, матеріали, які подаються після закінчення робіт, порядок здачі технічної документації.

Вихідні дані надаються виконавцю замовником робіт у термін, визначений договором та включають:

- матеріали з Державного фонду документації із землеустрою;
- відомості з Державного земельного кадастру в паперовій та електронній формі, у тому числі з Поземельної книги;
- книги записів реєстрації державних актів на право власності на землю та на право постійного користування землею, договорів оренди землі;
- файлів обміну даними про результати робіт із землеустрою;
- містобудівну документацію, затверджену в установленому законодавством порядку;
- планово-картографічні матеріали, в тому числі ортофотоплани;
- відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обмежень;
- копії документів, що посвідчують право на земельну ділянку або підтверджують сплату земельного податку;

- матеріали щодо якісного стану земельних ділянок.

Комплекс робіт з інвентаризації земель включає наступні етапи:

- підготовчі роботи;
- топографо-геодезичні роботи;
- камеральні роботи;
- складення і оформлення технічної документації;
- погодження та затвердження технічної документації.

Підготовчі роботи включають збір та аналіз вихідних даних для проведення інвентаризації земель, складання робочого інвентаризаційного плану.

Робочий інвентаризаційний план складається на основі чергового кадастрового плану або інших планово-картографічних матеріалів:

- у межах міст та селищ - у масштабі не дрібніше 1:5000;
- у межах сільських населених пунктів - у масштабі не дрібніше 1:2000;
- у межах територій, визначених проектами формування території і встановлення меж сільських, селищних рад - у масштабі не дрібніше 1:10000;
- у межах районів - у масштабі 1:25000 із зазначенням меж: - об'єкта інвентаризації; - адміністративно-територіальних одиниць, які увійшли до складу об'єкта інвентаризації; - територій, визначених проектами формування території і встановлення меж сільських, селищних рад; - земель усіх форм власності; - земельних ділянок, які внесено до Державного земельного кадастру; - обмежень (обтяжень) у використанні земельних ділянок; - земельних угідь.

Межі земельних ділянок, які внесено до Державного земельного кадастру, обмежень(обтяжень) у їх використанні та угідь відображаються на робочому інвентаризаційному плані у масштабі не дрібніше 1:10000.

Достовірність інвентаризації земель у значній мірі залежить від повноти та якості виконання топографо-геодезичних робіт, які є складовою землевпорядних робіт і виконуються у польових та камеральних умовах.

Топографо-геодезичні роботи виконуються в єдиній державній системі координат або похідній від неї з метою визначення або уточнення меж земельних ділянок, обмежень (обтяжень) у їх використанні та угідь, які потребують уточнення або за якими неможливо визначити такі межі під час виконання підготовчих робіт.

Під час виконання топографо-геодезичних робіт також здійснюється обстеження земельних ділянок на наявність та/або відсутність електромереж напругою 0,4 кВ і більше, магістральних трубопроводів та інших об'єктів, для яких створюються охоронні, захисні та інші зони з особливими умовами користування[39].

Знімання на місцевості виконується з використанням супутникових геодезичних приймачів ГНСС, електронних тахеометрів, теодолітів тощо відповідно до вимог Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА - 2.04 - 02 - 98), затвердженої наказом Головного управління геодезії, картографії та кадастру при Кабінеті Міністрів України від 09.04.1998 № 56, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 червня 1998 року за № 393/2833, та Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками, затвердженої наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 № 376, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 червня 2010 року за № 391/17686[35],[38].

Вимірвальне обладнання, яке використовується для виконання топографо-геодезичних робіт, повинно мати: - сертифікат відповідності геодезичних приладів, згідно з наказом Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 19.02.2002 № 100 «Про затвердження

Порядку оформлення та видачі сертифікатів затвердження типу засобів вимірювальної техніки, сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки затверженому типу та свідоцтв про визнання затвердження типу засобів вимірювальної техніки» (у виробника/розповсюдника геодезичного обладнання); - свідоцтво Комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації (Держстандарту) щодо проходження приладами та обладнанням, що використовуються для метрологічної повірки.

Для забезпечення необхідної точності відображення прийнятої облікової одиниці площі середньоквадратична похибка визначення координат поворотних точок меж земельних ділянок відносно найближчих пунктів державної геодезичної мережі, геодезичних мереж згущення, міських геодезичних мереж не повинна перевищувати:

- у місті Києві, Севастополі та містах обласного підпорядкування - 0,1 метра;
- в інших містах та селищах - 0,2 метра;
- у селах - 0,3 метра;
- за межами населених пунктів - 0,5 метра.

Граничні розходження не повинні перевищувати подвоєних значень допустимих середньоквадратичних похибок та їх кількість не повинна бути більш як 10 відсотків загальної кількості контрольних вимірів.

Під час проведення інвентаризації земель площа земельної ділянки визначається з точністю до 1 кв. метра з урахуванням граничної похибки масштабу плану у разі, коли координати поворотної точки межі визначаються з точністю до 0,01 метра[39].

Під час виконання проектно-вишукувальних робіт на робочий інвентаризаційний план зазначаються межі земельних ділянок, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та угідь, отримані за результатами виконання топографо-геодезичних робіт, складаються поконтурні відомості з експлікацією, в яких зазначаються номери контурів,

площа земельних ділянок, їх кадастрові номери (у разі наявності), площа угідь, що фактично використовуються на момент проведення інвентаризації, площа обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки, а також зведений інвентаризаційний план.

Окремо складаються реєстри земельних ділянок (земель):

- наданих у власність (користування) з кадастровими номерами;
- наданих у власність (користування) без кадастрових номерів;
- не наданих у власність та користування у розрізі угідь;
- що використовуються без документів, які посвідчують право на них;
- що використовуються не за цільовим призначенням;
- невитребуваних земельних часток (паїв);
- відумерлої спадщини[39].

На підставі зазначених реєстрів складається зведена порівняльна таблиця даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель, та інформації, що міститься у Державному земельному кадастрі, в якій за наявності відображаються розбіжності.

На зведеному інвентаризаційному плані відображається межі:

- об'єкта інвентаризації;
- адміністративно-територіальних одиниць, які ввійшли до складу об'єкта інвентаризації;
- територій, визначених проектами формування територій і встановлення меж сільських, селищних рад;
- земельних ділянок, наданих у власність (користування);
- земель і земельних ділянок, не наданих у власність (користування);
- земельних ділянок, що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них, або не за цільовим призначенням;
- обмежень у використанні земельних ділянок;

- обтяжень прав на земельні ділянки;
- земельних ділянок (земель) відумерлої спадщини;
- угідь;
- водних об'єктів і гідротехнічних споруд, дорожньої мережі, електромереж напругою 0,4 кВ і більше, продуктопроводів та інших об'єктів, навколо яких встановлюється обмежене використання земельних ділянок;
- зрошуваних та осушуваних земель.

На зведеному інвентаризаційному плані чорним кольором наносяться межі земельних ділянок згідно з документами, що посвідчують право на земельну ділянку, і Державним земельним кадастром; червоним кольором - межі земельних ділянок за результатами проведення інвентаризації земель.

Складення і оформлення технічної документації.

Технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель включає:

- технічне завдання на виконання робіт з інвентаризації земель.
- пояснювальну записку, яка повинна містити інформацію про: загальну характеристику земельної ділянки (в тому числі опис її місця розташування); назву розпорядчого документа, на підставі якого надана земельна ділянка, кому (відомості про власника (користувача) земельної ділянки) та для яких потреб (цільове використання) надана земельна ділянка; загальну площу земельної ділянки, у тому числі у розрізі категорій земель та угідь; перелік вихідних пунктів геодезичної основи; опис методів знімання та перелік інструментів, за допомогою яких було виконано топографо-геодезичні роботи; опис складу земельних угідь (експлікація земельних угідь згідно з формою б зем); порядок зберігання Технічної документації[32].

Пояснювальна записка складається і підписується безпосереднім виконавцем робіт.

Текстові матеріали:

- рішення органів виконавчої влади, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим чи органів місцевого самоврядування або суду про проведення інвентаризації земель;

- копії документів, що містять вихідні дані, які використовувалися під час проведення інвентаризації земель;

- матеріали топографогеодезичних вишукувань;

- реєстри земельних ділянок;

- пропозиції щодо узгодження даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, які посвідчують право на земельну ділянку, і Державному земельному кадастрі.

Графічні матеріали складаються згідно з вимогами чинних нормативних документів України і виконуються за допомогою комп'ютерної техніки у форматі А4. В окремих випадках можуть використовуватись інші формати, передбачені державними стандартами України та у масштабі, який забезпечує чітке зображення всіх елементів і написів.

До складу графічних матеріалів технічної документації входять:

- робочий інвентаризаційний план;

- зведений інвентаризаційний план.

Виготовлена в установленому порядку технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель подається на затвердження замовнику.

У випадку проведення робіт з інвентаризації земель відповідно до розділу 7 «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про Державний земельний кадастр», за результатами якої здійснюється формування земельних ділянок, матеріали інвентаризації земель підлягають обов'язковому погодженню з територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що здійснює реалізацію державної політики у сфері

земельних відносин, а також, у разі необхідності, з іншими органами, передбаченими ст. 186-1 Земельного кодексу України[3].

Погоджена у такий спосіб технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель затверджується органами, які прийняли рішення про проведення інвентаризації.

Затверджені матеріали інвентаризації є підставою для внесення відомостей до Державного земельного кадастру.

РОЗДІЛ 2.

ХАРАКТЕРИСТИКА ІСНУЮЧОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ САРАТСЬКОГО РАЙОНУ

2.1. Природно-кліматичні умови території земель лісогосподарського призначення

Саратський район - адміністративна одиниця Одеської області, розташований на її південному заході. Районний центр: Сарата.

Район займає територію площею 147,5 тис. га, у тому числі сільськогосподарські угіддя - 135,2 тис. га, із них рілля 106,5 тис. га, багаторічні насадження - 7,6 тис. га, пасовище - 16,7 тис. га, сіножать - 1,3 тис. га.

Район межує на заході - з Білгород-Дністровським, на півдні - з Татарбунарським і Арцизьким, на північному заході - Тарутинським районами Одеської області.

Районний центр Сарата розташований на відстані 140 км від Одеси.

Саратський район розташований на території Причорноморської низовини. Загальний ухил поверхні району з півночі на південь, у напрямку до Чорного моря, що визначається за напрямком плину річок і головних балок району. Більшу частину території займає степова хвиляста рівнина, перетнута річками, що протікають з півночі на південь.

Вся територія району розсічена долинами річок на окремі ділянки-міжріччя, що представляють вододіли. У межах району розміщений вододіл між лиманом Сасик і річкою, що впадає в нього, Когильник. Річки Саратського району за своїми розмірами незначні і маловодні у результаті недостатньої кількості атмосферних опадів і великого випарювання. Найбільшими є річки Сарата, Хаджидер, Когильник. Всі вони за межами району впадають в лимани, що з'єднані з Чорним морем.

Відповідно до географічного положення, територія району характеризується помірно-теплим, сухим кліматом, де в зимові місяці температура повітря може знижуватися до $-27...-28^{\circ}\text{C}$, влітку досягає до $+35...+38^{\circ}\text{C}$. Кількість опадів невелика і виражена середньою величиною 570мм за рік, з коливанням за окремі роки від 500 до 230 мм, біля 80% всіх опадів випадає влітку і близько 20% взимку. Оподи випадають нерівномірно, трапляються посухи, при тривалій високій температурі в літній період ґрунти швидко втрачають вологу. В середньому навесні заморозки закінчуються в квітні і починаються в листопаді.

Найбільш посушливими вітрами є вітри східного і південно-східного напрямку, які найменше насичені водяними парами, тому відбирають велику кількість вологи із ґрунту у рослин, наносячи цим самим шкоду сільськогосподарським культурам.

В значній залежності від вітрів і температури повітря знаходиться стан вологості повітря і чим сильніше сила вітру (особливо південно-східного напрямку), тим швидше випаровується волога з ґрунту.

Ґрунти Саратського району можна поділити на два основні типи: чорноземи і лугові чорноземи. Домінуючим типом є чорноземний тип ґрунтових порід, який розповсюджений на більшості рівнинної території району та представлені чорноземами простими і південними, які по своєму складу гумусового та сольового профілів віднесені до Придунайської провінції.

Саратський район має у своєму розпорядженні розгалужену мережу автошляхів, що зв'язують районний центр Сарата з іншими районними центрами Одеської області і цілим рядом населених пунктів у середині району. Протяжність автошляхів загального користування 460 км, із них доріг із твердим покриттям – 439 км, питома вага яких 95% до загальної протяжності автошляхів. Через територію району проходить залізнична

магістраль Одеса-Ізмаїл. На ній розташовані дві залізничні станції Сарата і Кулевча.

Виробниче направлення району -зерно -м'ясо - молочне з розвиненим виноградарством.

Природна рослинність на обстеженій території району майже не збереглась, так як всі землі розорані і використовуються під обробку сільськогосподарських культур.

В минулому ця місцевість була покрита ковильно-злаковою рослинністю. В теперішній час рослинність цілісних степів частково збереглась на незручних ділянках для освоєння земель і представлена: пирієм, мятликом, шавлієм, ромашкою, полином, деревієм, а в балках - луговою рослинністю.

Деревинно-чагарникова рослинність в лісосмугах представлена: акацією білою, глядічиєю, ясенем, берестом, акацією жовтою, кленом польовим, кленом татарським, абрикосом, вишнею, черешнею та інші.

Помірно-континентальний клімат і степова рослинність сприяє чорноземному процесу ґрунтоутворенню.

Розглянувши коротку фізико-географічну характеристику району можливо зробити висновок, що дані природні умови сприятливі для виконання топографо-геодезичних робіт, пов'язаних з розвитком триангуляційних мереж для виконання кадастрового знімання.

2.2. Інвентаризація земель лісогосподарського призначення на території Саратського району Одеської області

Об'єктами інвентаризації земель є територія України, територія адміністративно-територіальних одиниць або їх частин, масив земель сільськогосподарського призначення, окремі земельні ділянки.

Інвентаризація земель проводиться в межах адміністративно-територіальних одиниць, територій, межі яких визначені проектами

формування території і встановлення меж сільських, селищних рад, масивів земель сільськогосподарського призначення, окремих земельних ділянок.

Інвентаризацію земель лісогосподарського призначення державної власності на території Саратського району Одеської області (за межами населених пунктів) проведено на виконання Регіональної програми розвитку земельних відносин та охорони земель на 2016-2018 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 12 грудня 2015 року № 39-VII, на підставі розпорядження Одеської обласної державної адміністрації від 07.12.18 року № 1469/А-2018 «Про надання дозволу на проведення інвентаризації земельних ділянок».

Мета проведення інвентаризації - встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, формування земельних ділянок[39].

До земель лісогосподарського призначення віднесені землі вкриті лісовою рослинністю, а також не вкриті лісовою рослинністю, нелісові землі, які надані та використовуються для потреб лісового господарства. До вкритих лісовою рослинністю віднесені земельні лісові ділянки, які заняті деревною та чагарниковою рослинністю, з повнотою насаджень в молодняках від 0,4 і більше, в інших вікових групах - від 0,3 і більше (тобто крони дерев займають рівномірно щонайменше 40 відсотків (30 відсотків) площі ділянки) [2].

Об'єкти інвентаризації наведено в додатку 1 «Перелік земельних ділянок – об'єктів інвентаризації на території Саратського району Одеської області (землі лісогосподарського призначення державної власності).

Загальна площа земель лісогосподарського призначення по Саратському району Одеської області складає 2047,2350 га, з них:

- 1299,6424 га - ДП «Саратське лісове господарство», в тому числі - 253,2279 га знаходяться в межах населених пунктів. Крім того, земельна ділянка (контур № 80) на території Новоселівської сільської ради (ДП «Саратське лісове господарство» урочище «Новоселівка-1») площею 2,9990 га використовується не за цільовим призначенням та не формується (знаходиться в межах приватної власності сформованої земельної ділянки за кадастровим номером 5124583900:01:002:0227, цільове призначення якої - для ведення товарного сільськогосподарського виробництва).

- 747,5926 га - землі лісогосподарського призначення державної власності, які не надані у власність або користування.

На території Новоселівської сільської ради знаходиться три земельні ділянки ДП «Саратське лісове господарство»:

- урочище «Новоселівка-1» площею 183,4472 га з них яри - 2,1882 га, - вкриті лісовою рослинністю - 167,2628 га та не вкриті лісовою рослинністю - 13,9962га;

- урочище «Новоселівка-2» площею 29,3306 га з них - вкриті лісовою рослинністю - 25,2194 га та не вкриті лісовою рослинністю - 4,1112га;

- урочище «Новоселівка-3» площею 60,9850 га з них болота - 11,4741 га, - вкриті лісовою рослинністю - 36,5550 га та не вкриті лісовою рослинністю - 12,9559га;

Обстежувальні роботи

Обстежувальні роботи включають збір та аналіз виконавцем вихідних даних для проведення інвентаризації земель, складення робочого інвентаризаційного плану.

Для проведення інвентаризації земель отримано вихідні дані:

- проект організації та розвитку лісового господарства;
- графічні матеріали лісовпорядкування 2013 р.;

- відомості з державної статистичної звітності.

За результатами опрацювання матеріалів-вихідних даних встановлено, що:

- межі кадастрових кварталів, межі територій сільських, селищних рад визначених проектами формування територій не збігаються з природними або штучними межами об'єктів на місцевості;

- координати поворотних точок зовнішніх меж земель лісогосподарського призначення, визначених лісовпорядкуванням проведеним у 2013 році, відсутні;

- місце розташування опор ЛЕМ – 20кВ, 35кВ, 110кВ, 330кВ. Відомості про земельні ділянки під опорами ЛЕМ внесені до Державного земельного кадастру.

Пунктом 13 Порядку проведення інвентаризації земель встановлено, що робочий інвентаризаційний план не складається у разі інвентаризації окремої земельної ділянки (окремих земельних ділянок).

Відповідно до технічного завдання – додатку до Договору, встановлено вимоги до інвентаризації земель, зокрема: проводити інвентаризацію земель відповідно до чинного, на час укладення договору, яким передбачено складання робочого інвентаризаційного плану у разі інвентаризації окремих земельних ділянок. Наявність робочого інвентаризаційного плану забезпечило зручність у користуванні матеріалами інвентаризації земель.

Робочі інвентаризаційні плани складені в розрізі сільських рад у масштабі 1:10000 під час обстежувальних робіт з нанесенням меж:

- об'єкта інвентаризації;
- адміністративно-територіальних одиниць, які ввійшли до складу об'єкта інвентаризації;
- територій, визначених проектами формування території і встановлення меж сільських, селищних рад;

- емель незалежно від форми власності;
- земельних ділянок, які внесено до Державного земельного кадастру;
- обмежень у використанні земельних ділянок;
- обтяжень прав на земельні ділянки;
- угідь.

Робочі інвентаризаційні плани є основою для виконання топографо-геодезичних робіт з метою визначення або уточнення меж земельних ділянок, обмежень (обтяжень) у їх використанні та угідь, які потребують уточнення або за якими неможливо визначити такі межі під час виконання обстежувальних робіт.

Топографо-геодезичні роботи

Топографо-геодезичні роботи виконані в єдиній державній системі координат з метою визначення або уточнення меж земельних ділянок, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та угідь, які потребують уточнення або за якими неможливо визначити такі межі під час виконання обстежувальних робіт.

Під час виконання топографо-геодезичних робіт також здійснено обстеження земельних ділянок щодо наявності та/або відсутності електромереж напругою 0,4 кВ і більше, магістральних трубопроводів та інших об'єктів, навколо яких встановлюється обмежене використання земельних ділянок.

Перед початком топографо-геодезичних робіт проведено рекогностування місцевості та визначено територію, на якій буде проводиться зйомка.

Зйомка об'єкту землеустрою та навколишньої ситуації в натурі (на місцевості) виконувалася з використанням двухчастотного GNSS-приймача Leica Geosystems AG CS10. Вимірювальні прилади, які використовувалися для геодезичних вимірювань, технічно справні і відповідно до вимог ст.17 ЗУ

«Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» мають метрологічне забезпечення.

В якості координатної основи при виконанні робіт використовуються послуги мережі перманентних GNSS-станцій компанії System Solutio№, сертифікованої в установленому порядку. GNSS-приймачі, розміщені на базових станціях мережі, сертифіковані в установленому порядку і мають метрологічні атестати. Положення базових станцій визначені в системі координат СК-63 і мають жорсткі зв'язки з пунктами УПМ ГНСС. Перехід від міжнародної системи координат IGS08 до СК-63 виконується за допомогою трансформаційного поля методом скінчених елементів. Цифрова модель трансформаційного поля розроблена Науково-дослідним інститутом геодезії і картографії відповідно до договору № 1237 від 3 червня 2013 р. з компанією System Solutio№ та встановлена на сервері мережі у програмному комплексі Leica Spider.

Відповідно до п.4.4.6. Інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98) прив'язка GPS-мережі здійснена не менш як до чотирьох пунктів державної геодезичної мережі, на яких проведено GPS-спостереження: «Манжа», «Тамурка» та «Валентинівка».

Граничні розходження визначення координат поворотних точок меж земельних ділянок відносно найближчих пунктів державної геодезичної мережі, геодезичних мереж згущення, не перевищують подвоєних значень допустимих середньоквадратичних похибок.

Вирахування координат поворотних точок меж земельної ділянки здійснено в умовній системі координат 1963 року.

Результати польових робіт опрацьовані за допомогою ліцензійного програмного забезпечення Digitals.

Оброблені дані отримані в результаті виконання топографо-геодезичних робіт, нанесені на робочі інвентаризаційні плани для подальшого їх використання при виконанні проєктно-вишукувальних робіт.

Проєктно-вишукувальні роботи

Під час виконання проєктно-вишукувальних робіт на робочому інвентаризаційному плані зазначено межі земельних ділянок, обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки та угідь, отримані за результатами виконання топографо-геодезичних робіт, складено поконтурні відомості з експлікацією (додаток 2), в яких зазначено номери контурів, площі земельних ділянок, їх кадастрові номери (у разі наявності), площі угідь, що фактично використовуються на момент проведення інвентаризації, площа обмежень у їх використанні, обтяжень прав на земельні ділянки.

На території Новоселівської сільської ради знаходиться три земельні ділянки ДП «Саратське лісове господарство»:

- урочище «Новоселівка-1 площею 183,4472 га номер контура 28;
- урочище «Новоселівка-2 площею 29,3306 га номер контура 29;
- урочище «Новоселівка-3 площею 60,9850 га номер контура 30;
- урочище «Новоселівка-1 площею 2,9900 га номер контура 68 яке

знаходиться в межах населеного пункту.

Зведені інвентаризаційні плани складено з дотриманням умовних позначень. На зведених інвентаризаційних планах зазначено межі:

- об'єкта інвентаризації;
- адміністративно-територіальних одиниць, які ввійшли до складу об'єкта інвентаризації;
- територій, визначених проєктами формування територій і встановлення меж сільських, селищних рад;
- земельних ділянок, наданих у власність (користування);
- земель і земельних ділянок, не наданих у власність (користування);

- земельних ділянок, що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них, або не за цільовим призначенням;
- обмежень у використанні земельних ділянок;
- обтяжень прав на земельні ділянки;
- угідь;
- водних об'єктів і гідротехнічних споруд, дорожньої мережі, електромереж напругою 0,4 кВ і більше, продуктопроводів та інших об'єктів, навколо яких встановлюється обмежене використання земельних ділянок (додаток 4).

На зведених інвентаризаційних планах чорним кольором:

- зазначено межі земельних ділянок згідно з документами, що посвідчують речові права на земельну ділянку, і Державним земельним кадастром;

червоним кольором:

- межі земельних ділянок за результатами проведення інвентаризації земель.

Відповідно до п.23 Порядку, окремо складено переліки земельних ділянок (земель):

- наданих у власність (користування) з присвоєнням кадастрових номерів;
- наданих у власність (користування) без присвоєння кадастрових номерів;
- не наданих у власність та користування у розрізі угідь;
- що використовуються без документів, які посвідчують речові права на них (додаток 5) урочище «Новоселівка-1 площею 183,4472 га; урочище «Новоселівка-2 площею 29,3306 га; урочище «Новоселівка-3 площею 60,9850 га;
- що використовуються не за цільовим призначенням (додаток 6) урочище «Новоселівка-1 площею 2,9900 га (за межами населеного пункту);

- нерозподілених, невитребуваних земельних часток (паїв);
- від умерлої спадщини.

Зазначені переліки узагальнено у порівняльній таблиці із зазначенням у разі наявності розбіжностей, відповідно до якої підготовлено пропозиції щодо узгодження даних, отриманих за результатами проведення інвентаризації земель, з інформацією, що міститься у документах, що посвідчують право на земельні ділянки, та Державному земельному кадастрі (додаток 7). Площа земельних лісових ділянок - урочища «Новоселівка – 1» збільшилась на 8,4462 га; - урочища «Новоселівка – 2» збільшилась на 1,3306га; - урочища «Новоселівка – 3» збільшилась на 0,9850 га;

За результатами попередніх етапів складено робочий та зведений інвентаризаційні плани по Новоселівській сільській раді Саратського району Одеської області.

На кожну земельну ділянку складено кадастрові плани, що пропонуються для формування (додаток 8).

Навколо об'єктів культурної спадщини, ліній зв'язку, електропередачі, земель транспорту, навколо промислових об'єктів встановлено природоохоронні обмеження:

Відповідно до статті 112 Земельного кодексу України, охоронні зони створюються:

а) навколо особливо цінних природних об'єктів, об'єктів культурної спадщини, гідрометеорологічних станцій тощо з метою охорони і захисту їх від несприятливих антропогенних впливів;

б) уздовж ліній зв'язку, електропередачі, земель транспорту, навколо промислових об'єктів для забезпечення нормальних умов їх експлуатації, запобігання ушкодження, а також зменшення їх негативного впливу на людей та довкілля, суміжні землі та інші природні об'єкти[3].

. На земельну ділянку (урочище «Новоселівка – 3» встановлено охоронну зону вздовж об'єкта енергетичної системи площею 1,5127 га

Погодження технічної документації

Відповідно до п.27 Порядку технічна документація погоджується та затверджується в порядку, встановленому статтею 186-1 Земельного кодексу України.

Технічну документацію погоджуємо:

- відділом у Саратському районі Головного управління Держгеокадастру в Одеській області;
- відділом містобудування, архітектури, житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Саратської районної державної адміністрації;
- департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації;
- органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства;
- управлінням культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації.

Складення і оформлення технічної документації

За результатами проведення інвентаризації земель, розроблено технічну документацію із землеустрою щодо інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів). За складом матеріалів відповідно до ст.57 Закону України «Про землеустрій» (окремо у паперовому та електронному вигляді) в 4-х примірниках:

- 1-й – Виконавцю;
- 2-й – Замовнику;
- 3-й - Одеському обласному управлінню лісового та мисливського господарства;
- 4-й – Державному фонду документації із землеустрою.

Електронний документ на сформовані земельні ділянки виготовлено у форматі XML (додаток 8).

Встановлення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості)

Встановлення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) здійснено відповідно до Інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками затвердженої наказом Державного комітету України із земельних ресурсів 18.05.2010 № 376.

Відповідно до п.3.12. Інструкції, встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) здійснено виконавцем у присутності власника (користувача) земельної ділянки, власників (користувачів) суміжних земельних ділянок або уповноваженою ним (ними) особою.

Відповідно до п.3.14. Інструкції, встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) здійснено за актом прийомки-передачі межових знаків на зберігання.

Межі охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель перенесено в натуру на місцевість за відповідним актом.

Державна експертиза землевпорядної документації

Відповідно до ст.9 Закону України «Про державну експертизу землевпорядної документації», технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності підлягає обов'язковій державній експертизі.

Інвентаризація земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області проведена з метою встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нераціонального або не за цільовим призначенням, встановлення кількісних та якісних характеристик

земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, формування земельних ділянок на підставі Розпорядження Одеської обласної державної адміністрації Одеської області.

Для узгодження даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області з інформацією, що міститься в статистичній звітності та Державному земельному кадастрі пропонуємо:

1) Цільове призначення земельних ділянок відповідно до Класифікатора видів цільового призначення земель (КВЦПЗ), затвердженого наказом Держкомзему від 23.07.2010 № 548 - Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг (код КВЦПЗ – Н. 09.01).

2) Межі, площу та види угідь земельних ділянок, що визначені за результатами проведеної інвентаризації, прийняти за основу для формування земельних ділянок в ДЗК.

3) Внести відомості до Державного земельного кадастру по земельних ділянках лісогосподарського призначення державної власності загальною площею – 1791,0081 га згідно переліку.

4) Затвердити технічну документацію із землеустрою щодо інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області.

5) Провести державну реєстрацію прав на вище вказані земельні ділянки лісогосподарського призначення державної власності.

РОЗДІЛ 3.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОЕКТІВ ФОРМУВАННЯ МЕЖ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Базовою основою проведення лісовпорядних робіт є розроблення проектів землеустрою щодо формування територій земель лісогосподарського призначення. Результатом проведення лісовпорядкування є проект організації і розвитку лісового господарства відповідного об'єкта лісовпорядкування з відповідними картографічними матеріалами, таблицями, текстовою частиною, у яких мають бути подані інформація щодо оцінки ситуації на час проведення лісовпорядкування, відповідні розрахунки та пропозиції з усіх питань.

Створення картографічних матеріалів земель лісогосподарського призначення з подальшим внесенням їх до системи Державного земельного кадастру потребує значних фінансових затрат, трудових та інформаційних ресурсів. Наша мета розглянути всі етапи формування земельних ділянок лісогосподарського призначення за кодом групи 005 згідно Класифікації видів земельних угідь та запропонувати найбільш ефективний підхід до управління лісовими ресурсами.

Землеустрій проводиться в обов'язковому порядку на землях усіх категорій незалежно від форми власності і здійснюється на підставі:

- рішень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо проведення робіт із землеустрою;
- укладених договорів між юридичними чи фізичними особами (землевласниками і землекористувачами) та розробниками документації із землеустрою;
- судових рішень.

Документація із землеустрою розробляється у вигляді схеми, проекту, робочого проекту або технічної документації.

Види документації із землеустрою:

- проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів;

- технічна документація із землеустрою щодо інвентаризації земель.

Замовниками документації із землеустрою можуть бути органи державної влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, землевласники і землекористувачі[32].

Взаємовідносини замовників і розробників документації із землеустрою регулюються законодавством України і договором.

Документація із землеустрою включає в себе текстові та графічні матеріали і містить обов'язкові положення, встановлені завданням на розробку відповідного виду документації.

Проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів розробляються з метою:

- збереження природного різноманіття ландшафтів, охорони довкілля, підтримання екологічного балансу;

- створення місць для організованого лікування та оздоровлення людей, масового відпочинку і туризму;

- створення приміських зелених зон, збереження і використання об'єктів культурної спадщини;

- проведення науково-дослідних робіт;

- встановлення меж водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;

- визначення в натурі (на місцевості) меж охоронних зон та інших обмежень у використанні земель, встановлених законами та прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами, а також інформування про такі обмеження землевласників, землекористувачів, інших фізичних та юридичних осіб[32].

Проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів визначають:

- місце розташування і розміри земельних ділянок;
- власників земельних ділянок, землекористувачів, у тому числі орендарів;
- межі територій історико-культурного (охоронні зони) призначення;
- водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, смуг відведення та берегових смуг водних шляхів;
- режим використання та охорони їх територій.

Документація із землеустрою розробляється на підставі укладених договорів між замовниками документації із землеустрою та її розробниками.

Згідно із Законом України «Про землеустрій» проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів включають:

- завдання на складання проекту землеустрою;
- пояснювальну записку;
- характеристику території із встановленням режиму використання земель лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів;
- довідку, що містить узагальнену інформацію про землі (території);
- матеріали геодезичних вишукувань та землепорядного проектування;
- інформацію про перспективний стан використання та охорони земель у межах адміністративно-територіальної одиниці, яка є складовою схеми землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель відповідної адміністративно-територіальної одиниці (за наявності);

- план організації території з відображенням угідь, землевласників і землекористувачів, у тому числі земельних ділянок, щодо яких встановлені обмеження у використанні;

- план меж земельних ділянок, що включаються до території лісогосподарського призначення, меж обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів без їх вилучення у землевласників та землекористувачів;

креслення перенесення в натуру (на місцевість) меж території лісогосподарського призначення, меж обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів;

- акт перенесення в натуру (на місцевість) меж території лісогосподарського призначення, меж обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів у натурі (на місцевості);

- перелік обмежень у використанні земельних ділянок;

- матеріали погодження проекту землеустрою, встановлені статтею 186 Земельного кодексу України.

Рішення про затвердження проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій лісогосподарського призначення одночасно є рішенням про встановлення меж таких територій.

РОЗДІЛ 4

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОРЯДКУ ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЛІСОВОГО КАДАСТРУ ТА ОБЛІКУ ЛІСІВ

Тема ведення Лісового кадастру та управління лісовими ресурсами за останні роки не піднімалася для обговорення. В.Ф. Сторожук в публікації, проводить аналіз обліку лісів, оновлення інформації про ліси, а також законодавчої бази, що регулює порядок ведення Лісового кадастру та його взаємодію з іншими кадастрами, зокрема Державним земельним кадастром і зазначає, що «до моменту повного наповнення Державного земельного кадастру» повноцінний та ефективний обмін даними між цими двома кадастрами є неможливим[30].

Ліси є національним багатством України. Забезпечення охорони і захисту лісів покладається на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства та органи місцевого самоврядування, власників лісів і постійних лісокористувачів[2].

Згідно постанови кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів» Державний лісовий кадастр та облік лісів ведеться Держлісагентством за єдиною для усіх лісів системою за рахунок коштів державного бюджету з метою забезпечення ефективної організації охорони і захисту лісів, їх раціонального використання та відтворення, здійснення постійного контролю за якісними і кількісними змінами в лісовому фонді України[37].

Програма «Ліси України» передбачала:

- ведення лісового господарства з використанням позитивного вітчизняного та міжнародного досвіду;
- лісовпорядкування з використанням геоінформаційних технологій;
- інформаційного забезпечення лісового господарства;

- збереження лісів переважно у державній власності;
- збільшення площі лісів шляхом виконання робіт з лісорозведення;
- збереження біорізноманіття лісів;
- ведення державного обліку лісів;
- проведення моніторингу та інвентаризації лісів.

Програма мала бути проведена в 2010-2015 роках, проте не була виконана в повному обсязі і у визначені терміни[40]. З огляду на це, інформація про лісові території на теперішній момент є застарілою і малодоступною. Ситуація може змінитися шляхом внесення земельних ділянок групи 005 до Державного земельного кадастру [3]. Основна мета ведення лісового кадастру ефективна організація охорони і захисту лісів, раціональне використання лісового фонду України, відтворення лісів, здійснення систематичного контролю за якісними і кількісними змінами лісів.

Це можливо виконати маючи супутникові знімки з високою роздільною здатністю, ортофотоплани та внутрішньогосподарські матеріали лісовпорядкування.

Державний лісовий кадастр ведеться на основі державного земельного кадастру, матеріалів лісовпорядкування, інвентаризації, обстежень та обліку лісів окремо по власниках лісів і постійних лісокористувачах[2].

Державний облік лісів станом на 01.01.2011 року був проведений з широким використанням матеріалів лісовпорядкування та державного земельного кадастру, але державний лісовий кадастр не містить вичерпного переліку дрібних приватних власників та користувачів лісів. Для підготовки нового державного обліку лісів, необхідно розширювати технологічні можливості державного лісового кадастру, а також удосконалювати організаційні вимоги щодо надання постійними користувачами і власниками лісів відомостей до державного лісового кадастру.

В 2012-2013 роках нормативно-законодавча база щодо ведення Державного земельного кадастру суттєво змінилася

Ознакою формування Державного земельного кадастру як загально національної системи стала публічна кадастрова карта. Кабінетом Міністрів України розроблений порядок обміну інформацією між Державним земельним кадастром з іншими кадастрами та інформаційними системами.

Передбачено, що відомості, одержані у порядку інформаційної взаємодії з іншими кадастрами, зокрема, - державним лісовим кадастром, підлягають внесенню до відомостей Державного земельного кадастру.

Зазначені умови створили можливість для узгодження даних різних кадастрів та інформаційних систем, та удосконалення обліку різних категорій земель, зокрема, - земель лісгосподарського призначення.

Законодавче визначення обліку кількості та якості земель дають стаття 203 Земельного кодексу України [3] та стаття 33 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [36]. Облік лісів згідно закону включає збір та узагальнення відомостей, які характеризують кожну лісову ділянку за площею, кількісними та якісними показниками[2].

Відповідно до пункту 6 «Прикінцевих та перехідних положень» Закону України «Про Державний земельний кадастр», до 2015 року облік кількості та якості земель здійснюється на підставі державної статистичної звітності, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Це означає, що має бути повністю наповнена єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, - Державний земельний кадастр, на основі відомостей та документів якого і буде проводитися облік земель[36].

Статтею 31 Закону України «Про Державний земельний кадастр» [36] запроваджена нормативна вимога інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами держави: «Для забезпечення ведення Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру, кадастрів інших природних ресурсів та інших інформаційних систем Кабінет Міністрів України

затверджує Порядок інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами, а також перелік відомостей, обмін якими може здійснюватися в порядку такої взаємодії»[36].

Пункт 2.1 «Порядку ведення Державного земельного кадастру», відносить до відомостей Державного земельного кадастру всі відомості, що підлягають внесенню до нього у порядку інформаційної взаємодії з іншими кадастрами та інформаційними системами. Це положення створює загальні передумови узгодження інформації державного лісового та земельного кадастрів, і за цієї умови здійснення узгодженого ведення обліку лісів (лісових ділянок) [24].

«Порядок інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України наводить перелік відомостей, обмін якими здійснюється в процесі інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами [51].

Внесення земельних ділянок лісгосподарського призначення складається з багатьох етапів та займає значний проміжок часу.

Організація лісового господарства передбачає проведення лісовпорядкування, ведення державного лісового кадастру, обліку лісів.

Державний лісовий кадастр та облік лісів ведеться Держлісагентством за єдиною для усіх лісів системою за рахунок коштів державного бюджету з метою забезпечення ефективної організації охорони і захисту лісів, їх раціонального використання та відтворення, здійснення постійного контролю за якісними і кількісними змінами в лісовому фонді України.

Лісовий кадастр включає системні відомості про розподіл лісового фонду між власниками лісів і постійними лісокористувачами, поділ усіх лісів за категоріями залежно від виконуваних ними основних функцій, грошову оцінку та інші дані, що характеризують кількісний і якісний стан лісів.

Документація лісового кадастру ведеться на основі даних державного земельного кадастру, матеріалів лісовпорядкування, інвентаризації, обстежень та первинного обліку лісів окремо за власниками лісів і постійними лісокористувачами. Статтею 52 Лісового кодексу України визначені документи на підставі яких ведеться державний лісовий кадастр.

Інформація про зміни у лісовому фонді вноситься власниками лісів і постійними лісокористувачами у матеріали первинного обліку лісів станом на 1 січня поточного року. На основі такої інформації уточнюється до 1 лютого документація кадастру.

Підприємства, установи, організації та громадяни, що мають у постійному користуванні або у приватній власності ліси, надсилають до 1 березня року проведення чергового державного обліку лісів погоджену з територіальними органами Держгеокадастру та оформлену в установленому порядку документацію первинного обліку лісів відповідним державним лісогосподарським підприємствам Держлісагентства для узагальнення і подання органам Держлісагентства до 1 травня зведеної облікової інформації.

Наприкінці вересня 2019 року перед державними органами було поставлено завдання об'єднаного функціонування державних кадастрів. За дорученням Державного агентства лісових ресурсів Українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання ВО «Укрдержліспроект» надало Державній службі з питань геодезії, картографії та кадастру наявну інформацію про державні лісогосподарські підприємства та установи природно-заповідного фонду, що належать до сфери управління Держлісагентства.

Державний земельний кадастр містить інформацію про зареєстровані земельні ділянки лісогосподарського та іншого призначення, на яких зростають ліси.

Отже, при перегляді шару «Ліси» на публічній кадастровій карті можна отримати інформацію про: код підприємства, у господарюванні якого знаходиться ділянка; номер лісництва; назву лісництва; назву ділянки (лісового урочища).

Окрім загальної інформації про лісокористувачів, розміщення шару «Ліси» дозволяє також відстежувати помилки ведення кадастрів, виявляти інформацію щодо проблемних земельних ділянок, де наявні конфлікти щодо землекористування.

Таким чином, державні органи та громадськість отримали важливий інструмент контролю за станом використання земель лісового фонду України.

Наразі, передача інформації про ліси до державного земельного кадастру триває, відповідно, обговорюються питання періодичності її поновлення, виправлення помилок тощо.

Завдання інформаційної взаємодії державного лісового та земельного кадастрів зумовлює необхідність зміни підходів до ведення державного лісового кадастру, як до геоінформаційної системи. Держлісагентство вбачає потребу у внесенні змін до чинного Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів, які б враховували питання подальшої інтеграції кадастрів.

ВИСНОВКИ

Лісовий фонд України перебуває під особливою охороною держави, проте в сучасних реаліях це, на жаль є далеким до ефективного управління лісовими землями. Змінити ситуацію можливо:

- визначивши фактичні межі земельних ділянок лісогосподарського призначення та внісши про них відомості до Державного земельного кадастру;
- встановивши прозорість у використанні лісових ресурсів;
- при сприянні розвитку екологічної політики;
- при розробленні геопросторової інфраструктури для оцінки моніторингу лісових угідь;
- створивши відповідні національні дані про геопросторову орієнтацію лісів.

Останній пункт є базовим та найголовнішим на шляху створення Лісового кадастру, як сучасної геоінформаційної системи, а головне - прозорої системи його ведення.

Обсяг виконаних робіт з інвентаризації земель в Україні є недостатнім, що обумовлено як недофінансуванням з боку держави, так і браком зацікавленості у їх виконанні на місцях. Ця проблема потребує уваги як з боку органів державної влади, так і органів місцевого самоврядування. Запропонований єдиний методичний підхід з проведення інвентаризації земель в Україні в подальшому забезпечить ефективність використання земель, створить передумови для формування прозорого земельного ринку. Це дасть змогу органам державної влади і органам місцевого самоврядування приймати ефективні управлінські рішення за рахунок надходжень коштів до відповідних бюджетів.

Інвентаризація земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області проведена з метою встановлення місця розташування

об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационального або не за цільовим призначенням, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, формування земельних ділянок на підставі Розпорядження Одеської обласної державної адміністрації Одеської області.

Для узгодження даних, отриманих у результаті проведення інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області з інформацією, що міститься в статистичній звітності та Державному земельному кадастрі пропонуємо:

- цільове призначення земельних ділянок відповідно до Класифікатора видів цільового призначення земель (КВЦПЗ), затвердженого наказом Держкомзему від 23.07.2010 № 548 - Для ведення лісового господарства і пов'язаних з ним послуг (код КВЦПЗ – Н. 09.01);

- межі, площу та види угідь земельних ділянок, що визначені за результатами проведеної інвентаризації, прийняти за основу для формування земельних ділянок в ДЗК;

- внести відомості до Державного земельного кадастру по земельних ділянках лісогосподарського призначення державної власності загальною площею – 1791,0081 га згідно переліку;

- затвердити технічну документацію із землеустрою щодо інвентаризації земель лісогосподарського призначення державної власності (за межами населених пунктів) на території Саратського району Одеської області.

- провести державну реєстрацію прав на вище вказані земельні ділянки лісогосподарського призначення державної власності;

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 30, ст.141) URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
2. Лісовий кодекс України : офіц. текст від 21.01.1994 № 3852-ХІІ, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>
3. Земельний кодекс України : офіц. текст від 25.10.2001 № 2768-ІІІ, прийнятий Верховною Радою України - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
4. Податковий кодекс України : офіц. текст від 02.12.2010 № 2755-VІ, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : офіц. текст від 07.12.1984 № 8073-Х, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/page>
6. Кримінальний кодекс України : офіц. текст від 05.04.2001 № 2341-ІІІ, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14?info=1>
7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» : офіц. текст від 25.06.1991 № 1264-ХІІ, прийнятий Верховною Радою України – URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
8. Закон України «Про тваринний світ» : офіц. текст від 13.12.2001 № 2894- ІІІ, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>
9. Закон України «Про оцінку земель» : офіц. текст від 11.12.2003 № 1378-ІV, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>

10. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» : офіц. текст від 16.06.1992 № 2456-XII, прийнятий Верховною Радою України - URL.: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>

11. Закон України «Про екологічну мережу України» : офіц. текст від 24.06.2004 № 1864-IV, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1864-15>

12. Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» : офіц. текст від 27.02.1991 № 791а-XII, прийнятий Верховною Радою України - URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/791a-12>

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» : офіц. текст від 16.05.2007 № 733 - URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/733-2007-п>

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про державну лісову охорону» : офіц. текст від 16.09.2009 № 976 - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/976-2009-п>

15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження правил поліпшення якісного складу лісів» : офіц. текст від 12.05.2007 № 724 - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-п>

16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження санітарних правил в лісах України» : офіц. текст від 27.07.1995 № 555 - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555-95-п>

17. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди, заподіяної лісу» : офіц. текст від 23.07.2008 № 665 - URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/665-2008-п>

18. Указ Президента України «Про затвердження положення про Державне агентство лісових ресурсів України» : офіц. текст від 13.04.2011 № 458/2011 - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/458/2011>

19. Указ Президента України «Про затвердження положення про Державну екологічну інспекцію України» : офіц. текст від 13.04.2011 № 454/2011 - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>

20. Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження правил використання корисних властивостей лісів» : офіц. текст від 14.08.2012 № 502. - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1536-12>

21. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про затвердження методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України» : офіц. текст від 21.01.2013 №9. - URL : <http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art-id=105079&cat>

22. Наказ Державного комітету лісового господарства України «Про затвердження правил пожежної безпеки в лісах України» : офіц. текст від 21.01.2013 № 278. - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-05>

23. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» : офіц. текст від 05.06.2019 № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2019-%D0%BF>

24. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» : офіц. текст від 17.10.2012 № 1051. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#n19>

25. Печуляк В. П. Лісове законодавство України та Європейського союзу / В. П. Печуляк // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право) : Збірник наукових праць. - 2011.

26. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» : офіц. текст від 18.03.2004 №1629-IV, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

27. Кахович О. Лісове господарство. Актуальні проблеми галузі та шляхи їх вирішення / О. Кахович, Г. Тюленева - URL : <http://rusnauka.com/21-NIEK-2007/Economics/24123.doc.htm>.

28. Офіційний сайт Державної служби статистики України - URL : <http://ukrstat.gov.ua>.

29. Овсієнко К.В. Обґрунтування збільшення розміру земельних ділянок лісогосподарського призначення / К.В. Овсієнко // Збірник праць VIII Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Наукова весна - 2017», Дніпро, 26-27 квітня 2017 р. - С. 6-33 - 6-34.

30. Сторожук В.Ф. Удосконалення нормативної бази обліку лісів і земель: розробка пропозицій щодо удосконалення системи ведення державного лісового кадастру. - URL : http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=129179&cat_id.

31. Закон України «Про внесення змін до Лісового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»» : офіц. текст від 09.06.2009 № 1483-VI, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1483-17>

32. Закон України «Про землеустрій» : офіц. текст від 22.05.2003 № 858-IV, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

33. Закон України «Про державну експертизу землевпорядної документації» : офіц. текст від 17.06.2004 № 1808-IV, прийнятий Верховною Радою України - URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1808-15>

34. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про затвердження проекту інструкції з впорядкування лісового фонду України (частина 1)» : офіц. текст від 16.06.2014 - URL : http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=119314

35. Наказ Укргеодезкартографії «Про затвердження інструкції з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98)» : офіц. текст від 09.04.1998 № 56 - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0393-98>

36. Закон України «Про Державний земельний кадастр» : офіц. текст від 07.07.2011 № 3613-VI, прийнятий Верховною Радою України. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>

37. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів» : офіц. текст від 20.06.2007 № 848-2007-п - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2007-%D0%BF>

38. Наказ Держкомзему «Про затвердження інструкції про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками» : офіц. текст від 18.05.2010 № 376 - URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0391-10>

39. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення інвентаризації земель та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» : офіц. текст від 05.06.2019 № 476-2019-п - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2019-%D0%BF#n2>

40. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми «Ліси України» на 2010-2015 роки» : офіц. текст від 16.09.2009 № 977-2009-п - URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/977-2009-%D0%BF#top>

41. Наказ Держкомлісгоспу «Про затвердження Показників регіональних нормативів оптимальної лісистості території України» : офіц. текст від 29.12.2008 № 371 - URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0610-09>

42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил відтворення лісів» : офіц. текст від 01.03.2007 № 303 - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/303-2007-п>

43. Стаття «Днепропетровщина увеличит количество лесов» : - ИА «Телетайп» от 4.05.2011. - URL : <http://teletape.info/1383-dnepropetrovschina-velichit-kolichestvo-lesov.html>.

44. Миронов А.В. Рейтинговая оценка эффективности управления лесохозяйственной деятельностью регионов / А.В. Миронов // Экономика и предпринимательство. - 2013. - № 12-2 (41-2). - С. 375-380.

45. Основні досягнення лісового господарства України. - Державне агентство лісових ресурсів України - URL : http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=121197&cat_id=81209.

46. Про заходи щодо посилення державного контролю у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів: Указ Президента України від 5 січня 2004 р. № 1/2004 - URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1/2004>

47. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724 - URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF>

48. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. № 761 - URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/761-2007-%D0%BF>

49. Про затвердження Санітарних правил в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 - URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/555-95-%D0%BF>

50. Правила рубок головного користування: затвержені наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 - URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0085-10>

51. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку інформаційної взаємодії між кадастрами та інформаційними системами» :

офіц. текст від 03.06.2013 № 483-2013-п - URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2013-%D0%BF>

52. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення державного лісового кадастру та обліку лісів» : офіц. текст від 20.06.2007 № 848-2007-п URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2007-%D0%BF>